

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
103 33 Stockholm

Er ref: U2020/05545
Vår ref: Eva Sjöberg

Stockholm den 29 april 2021

Betänkandet Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59)

Almi Företagspartner AB (Almi) har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet och vill lämna följande inspel till och synpunkter på utredningens förslag, vilka framgår av bilaga.

Med vänliga hälsningar

Almi Företagspartner AB

Britta Burreau
Vd och koncernchef

Ett bättre och mer tillgängligt stöd för nyttiggörande

Almi delar utredningens övergripande slutsats (sid 17) att för att Sverige ska kunna bibehålla sin tätposition som innovationsland är det viktigt att stödet för att nyttiggöra resultat från *forskning och andra kunskaper* tillkomna vid högskolan blir bättre och tillgängligt över hela landet.

Affärsidéer sprungna ur forskning många gånger står inför utmaningar i form av den tid det tar att verifiera forskningen. Entreprenörer och innovatörer har ett behov av offentliga insatser för att överbrygga de inledande svårigheterna med lång tid till marknad och kund samt höga risker i utvecklingen av affärsidéer och företag innan kommersiella aktörer tar vid och/eller företaget får kundfinansiering. Det ligger en utmaning i att det offentliga stödsystemet finansierar utveckling av innovationer samtidigt som det i kommersialiseringsfasen ofta råder en brist både på kompetens och kapital. Vartefter bolagen utvecklas och potentialen bevisas ökar ofta behoven av finansiella insatser.

Staten har en angelägen och berättigad roll i de riskfyllda faser där privat kapital saknas. Olika former av offentliga insatser som stöd till verifiering och tillämpad forskning samt lån och riskkapital utgör en avgörande brygga till privat kapital. På samma sätt är de affärsutvecklingsinsatser och nätverk som erbjuds avgörande i tidiga utvecklingsfaser. De offentliga aktörerna fyller på så sätt en tydligt marknadskompletterande roll i tidig fas dels genom att möta bristen på privat kapital, dels genom att bolag och projekt tillförs affärsutvecklingskompetens.

Nyttiggörandet av offentliga satsningarna på FoU kräver satsningar också inom innovations- och näringspolitiken. Den offentligt finansierade forskningen kan i högre grad nyttiggöras när den kompletteras med olika insatser för kommersialisering. Offentliga initiativ måste också bygga på en professionell samordning så att offentliga medel används på avsett sätt och får de effekter som åsyftats.

Utredningens förslag i relation till Almis verksamhet

Almi har valt att fokusera sitt remissvar på de av utredningen bedömningar och förslag som Almi bedömer ligger närmast Almis ansvarsområde.

Ett utökat verifieringsstöd

Almi delar utredningens uppfattning (sid 184) att det finns ett behov för att kunna stödja vissa typer av idéer under längre tid innan de bolagiseras. Det handlar om idéer som står inför stora teknikutmaningar eller andra marknadshinder. Idéer bolagiseras i dag snabbare än de borde och innan de är mogna för detta. Almi tillstyrker utredningens förslag att utöka stödet till verifiering.

Vidare lyfter utredningen i konsekvensanalysen (sid 250) att det utökade verifieringsstöd som föreslås av utredningen, kan komma att påverka hanteringen av befintligt verifieringsstöd hos Almi Företagspartner AB. Det är därför enligt utredningen av stor vikt att Almi Företagspartner AB och Vinnova samråder inför utformandet av det nya utökade verifieringsstödet. Det kan annars finnas en risk för överlappningar. Almis bedömning är att de resurser som anslås till verifiering idag inte är tillräckliga och att behovet av Almis insatser kommer att kvarstå. Detta

sagt delar Almi utredningens uppfattning att Almi och Vinnova bör samråda så att det samlade verifieringsstödet kan användas så effektivt som möjligt.

Inrättandet av ett nationellt center för entreprenörskap

Almi delar utredningens uppfattning (sid 197) att det skulle vara positivt att öka kunskapen om entreprenörskap och företagande i sig, för att studenter och medarbetare vid högskolorna ska få en ökad kunskap om vad detta innebär och hur det sker. Entreprenörskap är enligt Almi oundgängligt för en framgångsrik kommersialisering varför Almi tillstyrker utredningens förslag i denna del.

Förslag till ny struktur av holdingbolag i relation till Almis verksamhet

Utredningen har analyserat tre modeller för företagsfinansiering. Almi tar inte ställning till utredningens förslag rörande det akademiska systemet med holdingbolag m.m. annat än i de delar förslagen har en direkt inverkan på verksamheten inom Almi.

- Alternativ 1 innebär att det statligt ägda bolaget Almi Företagspartner (Almi) skulle ta över finansieringen av projektbolagen. Därmed skulle holdingbolagen inte ha någon funktion i finansieringen av projektbolagen.
- Alternativ 2, vilket också är utredningens förslag, innebär att holdingbolagen gemensamt skapar ett bolag med ansvar för att erbjuda finansieringslösningar till de projektbolag som uppstår som ett resultat av högskolornas verksamhet. Det gemensamt ägda bolaget skulle fatta investeringsbeslut och sköta all rapportering. Enligt detta alternativ skulle holdingbolagen ha kvar sin funktion att identifiera nya företag och sina kontakter in på högskolorna.
- Alternativ 3 är en modell som några av holdingbolagen, samt FUHS själva utvecklat och föreslagit utredningen. Modellen innebär att holdingbolagen behåller sin nuvarande verksamhet men att de skapar ett gemensamt bolag för strukturkapital och lärande. Det gemensamma bolaget skulle samla in information om de olika holdingbolagen och rapportera tillbaka till regeringen.

Av utredningen framgår att FUHS och andra aktörer uttryckt farhågor för alternativ 1 och att Almi Invest skulle få en dominerande ställning på marknaden i detta alternativ. De har därvid pekat på risken för att Almi Invest skulle fortsätta att investera i framgångsrika projektbolag över flera omgångar utan att släppa in privata investerare. Utredningen noterade därvid denna risk och anser att risken minskar ifall projektbolagen skulle erbjudas finansieringslösningar som inte baseras på portbolagets uppskattade värde. Almi vill därvid förtydliga följande. Almi investerar primärt riskkapital i bolag pari passu dvs. på lika villkor med privata investerare. I normalfallet ska den privata andelen uppgå till minst 70 procent men denna kan, om särskilda skäl föreligger, sänkas till 30 procent. Det föreligger därmed ingen risk för att Almi skulle utesluta privata medfinansiärer. Det är tvärtom en av målsättningarna med riskkapitalverksamheten, att attrahera privat kapital till portföljbolagen i så hög utsträckning som möjligt.

Vidare, oavsett val av alternativ, vill Almi i sammanhanget lyfta att det alternativ som väljs koordineras med befintliga insatser i syfte att undvika överlappningar mellan olika aktörer i

innovationssystemet. Målsättningen ska därvid vara att de statliga insatserna kan komplettera varandra.

Almi ägs och finansieras gemensamt av staten och Sveriges regioner. Det skapar unika möjligheter att agera nationellt och samtidigt anpassa verksamheten efter olika regionala förutsättningar. Almi tillhandahåller lån, riskkapital och affärsutveckling till små och medelstora företag med tillväxtpotential. För att nå framgång behöver samarbetet mellan Almi och andra aktörer fortsatt utvecklas. Almi ser ett behov av att fortsätta att utveckla samarbetet med inkubatorer, innovationskontor, holdingbolag, teknikparker, forskningsinstitut och andra aktörer som på olika sätt arbetar med att stödja projekt och företag i tidiga faser. Almi kan bidra genom att finansiera vissa av dessa bolag med riskkapitalinvesteringar eller lån. Samarbetet kan också innebära att Almi erbjuder vissa affärsutvecklingsinsatser som inte finns tillgängliga i dessa miljöer. Almi kan vidare arbeta mer med de innovativa företag som inte sitter i inkubatormiljöer.

Det är Almis bedömning att det akademiska innovationssystemet idag är underfinansierat och att ytterligare resurser krävs. En ökad såddfinansiering skulle också medföra att Almi Invest ges bättre förutsättningar att gå in i bolag sprungna ur FoU som i högre grad är investeringsfärdiga och därför snabbare kan nå avsättning på den privata marknaden.